



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

XVII. De Appellationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

debet, an sit et subsistendum potius? in qua specie responsum est, quod cum ordinarius delegatus teneat obsequium licet sententiam non esse iustam noverit, exequi nihilominus tenebitur, cum sibi non cognitio, sed executio tantum fuerit demandata, nisi a dato iudice impetrare valeat, ut ab hoc opere ipsum liberet: nec enim debet iudicis delegati mandato violententer resistere, sed & apud eundem instare poterit, ut executionem tandiu differri patiar, donec principi rei veritas innotescat.

Si Papa scilicet commisit appellationem interpositam a suo delegato dicitur cum iustitia, appellatione remota, iurisdictio, primi delegati est suspensa, quoad executionem, h. d.

Ed quid si cum a sententia lata auctoritate literarum Apostolicarum, in quibus inhibita fuerat appellatio, provocatum fuerit, & litera post appellationem ad alios iudices emanaverint, an ad mandatum posteriorum iudicum executio sententiae a prioribus delegata retardari debeat? & quidem cum Apostolicas alius iudicibus appellationis causam ex certa sententia committit, & appellationem videat recipere, & simul priorum iudicum reprobare jurisdictionem. Visque eod igitur sententiae suspensio executio, donec appellationis merita plenus discussa fuerint.

Desultorio restitutionis in integrum differri executionem. b. d. Antur & casus alii, in quibus licet sententia in rem transierit iudicatum, differenda nihilominus erit executio: ut puta, si non preterlatis causae in integrum restitutio b peita fuerit, & alii plures.

DE APPELLATIONIBUS. TITVLVS XVII.

Quid sit appellatio, & quare inventa, h. d.

Appellandi usus praecipue iudicantium iniquitatem corrigit, & imperitiam detegit. Est autem appellatio jurisdictionis prioris iudicis per superioris invocationem legitime facta suspensio: vel, appellatio est provocatio ad maiorem iudicem ratione gravaminis illati, vel inferendi.

Appellatio alia extrajudicialis, alia iudicialis. Et de iure Canonico etiam extra iudicium appellatur, quia appellatio provocatio dicitur, h. d.

Appellationum duae sunt species. Aut enim extra iudicium appellatur, aut in iudicio. Extra iudicium appellatur, cum quis ante litem ingressum e ab aliquo gravamine appellat, ut puta a ab electionibus, postulationibus, provisionibus, & quibuslibet extrajudicialibus actibus, ex quibus se gravatum putet. Licet enim seculares leges e non, nisi in casibus, ante sententiam appellationem admittant: sacri tamen Canones etiam extra iudicium passim appellare permittunt: nec solent huiusmodi iudici proprie appellationes, sed provocaciones. f

Appellatio iudicialis dividitur in duas species, h. d.

Reversus in iudicio appellatur, aut ante diffinitivam sententiam, aut postea. Antea appellatur, ut cum ab interlocutoria, vel alio gravamine provocatur. Postea, ut cum ab ipsa diffinitiva sententia appellatur.

Appellari ab interlocutoria, debet in scriptis appellare, & intra triginta dies a postula petere, & exhibere contentum causam appellationis alia causa confutatur deserta, h. d.

Ultimum autem interese, ab interlocutoria quis provocet, vel alio gravamine, an a diffinitiva: nam g primo casu, & causam appellationis in scriptis assignare, & a iudice infra triginta dies instanter petere debet literas dimissorias, & eidem intra dictum temporis spa-

cium debent ab eodem iudice exhiberi, contentum appellationis causam, & cur appellatio non sit admissa, vel si appellationi forsitan ex superioris reverentia sit datum. Alioqui a si eos intra idem tempus appellatio petere pretermittat, appellationi fux remouenda, multoties, etiam si vadat, aut mittat ad appellationem huiusmodi prosequendam.

Pont tres casus, in quibus o non petere. Appellatio non dicitur, h. d.

Idem iuris e est, si iudex, a quo appellatur, remanere iudicium appellanti ad recipiendum Apostolicas assignatas, & appellans in assignato sibi termino non compareat, nec eos sibi tradi petat: idem & si iudex appellanti respondens intra iuris terminum se daturum, nec intra dictum spacium congruo loco & tempore instanter & constantitens uno contextu petierit, vel sibi oblatos appellacione capere recusaverit.

Taciti & expressi eadem est virtus, h. d.

Quod si iudex e in termino per cum petitis appellationem non dederit, aut si dum petentem, vel post iuris terminum, vel nullo certo termino petitis, ad instanturum afferuerit, post ea per appellacionem, cognovimus & tempore, scriptis & instant, unico etiam contextu quibus eos exhibere non curaverit, petende postquam appellacionem prosequi appellans petierit, se huiusmodi fuerint Apostolice denegati. Alia quoque appellationum, prout ex tenore tam Innocentianis e, quam aliorum constitutionum luculenter apparet.

In appellatione a diffinitiva non est necesse causam scriptis, h. d.

In appellationibus autem e a sententia diffinitiva interponendis nec causam reddere tenetur appellans, nec etiam supra dicta diligens observatio per contra dicitur cum vendicat.

In appellatione ab interlocutoria debet causam allegari, quae scilicet vera, reparatur legitima, h. d.

Cum autem ex probabilibus causis ab interlocutoria quae si probata fuisset, deberet legitime recipi, de quo supra ea superior cognosceret: nec enim iustitia appellacione ea probare, quod ex causa huiusmodi appellacione non doceat esse veram, nisi hoc se ostenderit probatum non fuisset admittitur.

Qui minus rationaliter appellat, contentum non scriptis ad inferiorem iudicem remittitur, nec postea qui ab eo appellat, quod in scriptis, h. d.

Quod si iudex minus probabiliter appellacionem esse commiserit, appellamentum ad inferiorem iudicem committit, & in expensis alteri parti condemnandus, aliter ipse procedat, nec licebit appellanti aliam appellacionem petere, quam quas in appellatione sua comminatus appellacione fecit.

Si dicitur ex iniusta causa appellacionem, iudex ad quoniam non petat, nisi prius recepta appellacione, ut probabit, nec potest cogitare de causis variatis, h. d.

Quod si obicitur h, non ex legitima causa ante diffinitivam appellacionem interpositam, & propterea non admittendam esse, nisi prius appellacione recepta, velut emissa ex causa probabilis, iudex superius appellacione re incipiat, ne procedatur, inferiori pro oblatione appellacione cessante causa cessat effectus, h. d.

Ed & si iudex sano ulius consilio, & ab eius contentione ne destituerit, quod comminandi, vel interponendi in gravamen partis promissis, non obstante, quod huiusmodi comminatione, vel interlocutione per-

a C. quando ext. de off. del. b C. suscitata. ext. de integ. restit. c. Con. cum sit. h. si veris. ext. cod. d. Con. servatim. cod. tit. in 6. e. Con. super. o. Clem. servatim. ext. cod. f. d. sup. cum sit. ext. cod. g. C. cod. tit. in 6.

etiam fuerit, ne processu negotii frivolis occasionibus. re- ardeat, in causis cognitione liberè procedere poterit.

Iudex a quo compellere non potest appellatorem à gravamine i- psum veritatem probare, licet citare possit ad ipsius revocationem iudicandam, que facta in causa procedere poterit, eius contumacia non obstant, ac si iniquam appellasset. h. d.

Ed a videmus, an ius dicenti obtemperare teneatis, si quo propter gravamen, quod tibi illatum a iudice, ap- pellaveris, si tibi is ad docendum de gravamine, & si de ipso liquerit, ad eundem revocationem audiendam ter- minum præfixerit: & sane cum id ipsum à iudice perpi- endum sit, nec coram eo de gravamine docere, nec ter- minum tanquam coram iudice (cum per appellatorem e- jus suspensa sit iurisdictio) comparere teneberis. Quod si tantum, ut revocationem audias, te vocandum duxerit, licet non compareas, ipse tamen in termino grava- men revocaverit, perinde in causa procedere poterit, ac si appellatio nunquam fuisset interposita.

Inter appellatorem ab interlocutoria possidere, & facere, ut prius iudex cognoscas: sed appellatio iustificanda expensis, quas si fecit in appellatorem. h. d.

C veluti in potestate iudicis gravamen revocandi po- tatem est, non obstante appellatione causam resime- re: sic contra, si is, qui vocem appellationis emisit, & cus- diu adhuc nemini est demandata cognitio, petierit, tum ad iudicem, à quo provocavit, rursus causa remittatur, id est iudicis partis contradictione minime obstante indul- gendum erit. Sed nocita, ut in legitimis expensis ad- versario, quas cum propter hoc fecisse consiterit, conde- mnatur.

Prius quam plures casus, in quibus appellations non est des- tinata, h. d.

Non omnis ergo appellatio indistinctè recipienda erit: nam sive adeo sit vaga, & generalis, ut incerti- tudinem afferat, sive quod omisso medio sit interposita, à parte opponatur, causa non devolvetur. Idem juris est, si super notorio crimine, vel de quo quis in iure confessus fuit, provocetur: nec enim ad defensionem ini- quitatis, sed ad præsidium innocentie est appellations remedium institutum.

Regulares non appellant à correctione sui prelati. Nec à iudice in inferiori sede appellatorem non subdito appellatur ad Papam. Et qui non legitime appellatorem ponitur. h. d.

Et licet nec regulares, cum pro aliquo excessu corri- pendi fuerint, contra regularem prelati sui, vel capitu- li disciplinam appellabunt, sed quod sibi pro salute in- iungitur, humiliter suscipiunt: sed nec tunc appellations deferendum erit, cum à seculari iudice, qui temporali sedis Apostolicæ iurisdictioni non subicitur, ad Aposto- licum appellatum fuerit: & aliis quibusdam casibus. Alio- qui is, qui legitime appellations etiam de minima causa interposita non detulit, Canonice poenis coercen- dus erit.

Appellans ab ordinario potest coram eodem super alia causa venire. h. d.

Licet autem provocacione Canonice à partibus inter- lecta iudicis, à quo appellatum fuit, officium in illa quidem causa penitus conqueat, si tamen is, qui ab ordinario appellavit, super alia causa coram eodem con- tentionatur, præsertim pro gravi & manifesto crimine ap- pellationis obtentu, quo minus Canonice censura punia- tur, effugere non potest.

Innovata per iudicem post diffinitivam sententiam, à qua ap- pellationem fuit, reversionem statim per iudicem Apostolicum, etiam si ante appellacionem fuerit innovata. h. d.

Interposita ergo à diffinitiva sententia appellatione, non solum post eam innovata debent per iudicem

a C. si iudex. co. tit. in 6. b C. in interposita. s. ille. ext. cod. tit. c C. si quis. s. si. ext. co. tit. d Can. ad hoc. ext. co. & c. præterea. el. primo. co. tit. c C. non solum. co. tit. in 6.

appellations penitus & ante omnia revocari: (exceptis tamen casibus, in quibus iura post sententiam prohibent appellare) sed etiam ea omnia, que medio tempore inter sententiam, & appellacionem contigerint innovari, perinde ac si post appellacionem innovata fuissent.

Atentata post appellacionem diffinitivam non revocatur, nisi prius de veritate consiterit, vel nisi post inhibitionem debito modo factam attentata fuerint. h. d.

Illa a vero, que post appellacionem interpositam an- te diffinitivam sententiam innovantur, donec appella- tionis causam veram esse consiterit, revocari non debent, nisi iudex appellations, postquam sibi consiterit, per ap- pellationem emissam ex causa probabili fore ad se nego- tium devolutum, inhibeat Canonice iudici, à quo appel- latum fuit, ne procedat: tunc enim, quicquid post inhi- bitionem huiusmodi fuerit innovatum, est per appella- tionis iudicem ante omnia in statum pristinum reducendum, licet eadem causam non esse veram contingat.

Non refert, quid ex aquo appellatus fiat, & facta plus operan- tur, quam verba. h. d.

Appellasse autem dicitur non solum is, qui vocem ap- pellationis emisit, sed etiam qui aliquo indubitato facto provocandi propositum declaraverit. Vnde referuntur b. e. l. cum, in quem post iter ad sedem Apostoli- cam antepetum excommunicationis sententia ab ordina- rio promulgata fuerit, excommunicationis vinculo non teneri, quasi appellatione pendente lata fuerit: cum plus sit factum, quam verbo provocare. Idem & in eo respon- sum est a, qui licet ex simplicitate forte verbum appella- tionis non expresserit, se tamen & Ecclesiam suam, cum molestaretur, Romani Pontificis protectioni subje- cit.

Iustus metus excessus adeo, quod non appellari habetur pro appellante, si fuerit protestatus, & casus appellations expresserit. h. d.

Is quoque a, quem quò minus appellaret, iustus metus impedit, ad appellations beneficium convolvat, reputabitur, dum modo infra tempus, quo licet provocatur coram iudice, à quo appellasse velle, vel si ipsius copiam habere nequiverit, coram probatis viris contesta- tionem super hoc proposita causas appellations expresse- rit.

Sufficit appellare coram maiori parte iudicium. Et omnium alte- rum intromissio parti appellata est facienda. h. d.

Quod a si à pluribus iudicibus appellandum fuerit, quia non semper facile eorum presentia simul haberi possit, coram maiori parte ipsorum appellare, & Apo- stolos separatim petere licebit, valebitque hæc appella- tio perinde, atque si coram omnibus interposita fuisset: omnium tamen subsecutorum appellato ignorantia inti- matio legitime facienda erit.

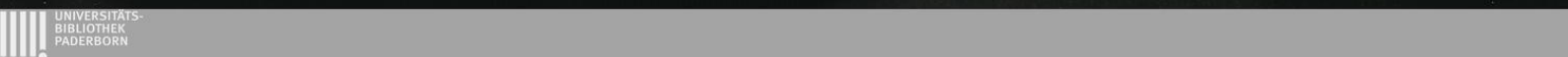
Si unus ex pluribus appellet, & obtineat in causa appellations, prodest victoria consensibus, si sit idem negotium, & causa. h. d.

Idem ex contrario si, si plures sententia condemnati fuerint, & unus solus ad appellations beneficium convolvaverit, istius victoria ceteris quoque suffragabitur, si communi iure juventur, idemque negotium & eadem causa defensionis existat.

Si per rescriptum committantur plures articuli conexi, & in uno revocatur appellatio, intelligitur remota etiam in aliis. h. d.

Iam dubitari poterit, si ex pluribus articulis unis & precibus comprehensis in uno tantum contingat ap- pellationem veteri, utram appellatio teneat, si super alia provocatum fuerit: & cum delegatis hæc sit intentio,

a D. c. non solum. s. illa. co. tit. in 6. b C. ad illi. s. si. el. secun- do. ext. cod. tit. c C. ad audientiam. ext. cod. tit. d C. si. ext. cod. c. Clem. 1. cod. tit. f Cap. pon. ext. cod. tit. g C. si. ext. de regulis. ext. cod. tit.



urde omnibus articulis, qui in precibus ponuntur, iustitia situm confectur effectum, in omnibus appellatio interdicta intelligitur. Vnde nihil intererit, utrum appellatio inhibeat in primo, an in secundo: in medio, an in fine. Sed hoc ita intelligi oportet, si capitula connexa fuerint: ceterum a quoties clausula, per quam appellacionis remedium tollitur, in medio literarum ponitur, si sunt plura negotia se minime contingentia, tantum praemissa complectitur, nisi forte & in fine literarum praedicta clausula intererit.

Appellari potest, si locus non tunc partibus assignatur, vel sententia continet manifestam iniquitatem, etiamsi sit rescriptum appellacione remota. h. d.

Interdu[m] etiam non obstante prohibitione appellari poterit, ut decretum est in *b. eo. qui per delegatos iudices in iudicium ad locum non tutum vocatus fuerit*: nisi enim locum idoneum iudices assignent, non erit propterea appellacionis remedium interclusum, quod appellacione remota procedi debere mandatum fuerit. Idem etiam obtinet, cum sententia fertur iniqua: licet enim causa appellacione remota commissa fuerit, sententia tamen fieri non debet, si iniquitatem continet manifestam.

Appellatio, & ex causa biennio, appellatio est deferta. h. d.

Lud tam iudiciali appellacioni, quam et, qui extra iudicium interponitur, commune est, quod e huiusmodi appellacionibus annus, & ex iusta causa biennium a die appellacionis interpositae indulgetur: quo temporis spacio & prosequi, & finire appellacionis causam compellendi erunt: alioqui si per negligentiam appellantis hoc temporis spacium fluxerit, adeo causa deferta censetur, ut etiam si appellans ipse cum appellato, aut appellatus etiam perse, & principaliter prosequatur, non propterea minus in rem iudicatam censetur transisse sententia a qua fuerit appellatum.

Tempti casus, quibus tempus ad prosequendum non currit. h. d.

Quandiu a tamen per compromissum, vel aliam de partium expresso consensu differitur prosecutio, tempus ad prosequendam appellacionem ab homine, vel a iure praesertim minime currit appellanti, nisi forte iudex ex dilacione periculum imminere videns, in illa procedi praecipere.

Tempus datum a iure ad prosequendam appellacionem, potest brevius per iudicem ex causa. h. d.

Et licet anni, vel biennii spacium appellacionibus indulgetur, poterit tamen iudex a quo, secundum locorum distantiam, personarumque & negotii qualitatem brevius tempus moderari, intra quod si is, qui appellavit, causam appellacionis non fuerit prosecutus, tenebit sententia. Cogit ergo iudex partes appellacione non admittit, ut vel appellacionem interpositam prosequantur, vel eorum eo iuris parent acquirit.

Quando periculum est in mora, debet iudex brevius terminum prosequenda appellacionis. h. d.

Superior e quoque iudex si ex dilacione viderit imminere periculum, potest & debet neutro appellacionem prosequente, ut periculum evitetur, occurrere: puta si in sententia lata super confirmatione alicujus electi provocatum fuerit, & utraque pars velit etiam ad annum appellacionis prosecutionem differre, potest utique imo debet is, ad quem appellatum fuit, providere terminum moderari ne diu gregi dominico cura pastoris desit.

Interdum ad prosequendam appellacionem datur plus, quam biennium. h. d.

a C. inquisitioni tua. ext. cod. si. b Ca. ex part. tua et primo. ext. cod. si. c Ca. cum si Romana. ext. eo. si. can. & qui. 2. quaest. 6. * Clem. pen. de appellat. d Clem. quoad iud. cod. si. e Can. cura si Romana. ext. cod. si. f Cad. hac. el. 3. ext. cod. g Coblata. b. Superior. ext. cod.

Accidit tamen aliquando, ut non per annum, vel biennium, sed etiam ulterius causam appellacionis prosequi concedatur, ut puta si quem per compositionem a prosecutionem omnimode conficitur, vel cum iudice ex proprio officio super causa electionis eorum iudice tractare cognoscere conceditur.

Par. potest sibi terminum prosequende appellacionis non prorogare. h. d.

Pars quoque interdum sibi prosequende appellacionis terminum praefigit. Sed cum hoc gratia iudicis expedientiarum indulgum fuerit, iuris terminum a parte praevenerit, non prorogari poterit, sicut nec in sua causa tertio provocari licebit.

Confirmatio in forma communi non prosequenda appellacione laudum in validum roborat, nisi prosequi impedit, sed non pro re ab aliquo patris passiva, facta ut quae non possit committi, mandato sedis Apostolicae. h. d.

Postremo sciendum est, quod si sententiam appellacione suspensam, antequam ipsa appellacionis causa commissa fuerit, vel laudum contra iura, vel communi formam laudum Apostolice redemptio in forma communi confirmari obtinuit fuerit, nulla confirmatio appellacionis praedictam afferre, nec in laudum iudicium ullo firmitatis robore maneat. Nam etiam sine laudum sententiam litigiosa rei confirmationem ab Apostolica sede quis impetraverit, non propterea mandata de eadem teritur iudex cognoscere, & cum sine debito iudicio, quamquam sit rem pacifice quis possideret, cum iudice confirmationem obtinuit, non erit licitum iudice actione postmodum exorta abque mandato sedis Apostolicae decernere: nisi certum sit, quod per falli iudicium fuerit elicit.

DE RESTITUTIONE IN INTEGRUM. TITVLVS XVIII.

Minor & Ecclesia restituuntur adversus hominem, cum a sede Apostolica lata. h. d.

Ad hoc autem illi, qui appellacionem remota delictum sunt, auxilio restitutionis in integrum succurritur, sed nec omnimoda recuperatio, nec ab omnibus. Minor igitur & Ecclesia, & probacione sententiae graviter laesos conprocurant & appellacione temporariam fuissent, restitutionem in integrum impetrare poterunt. Quod quidem adeo obicit, ut etiam ab Apostolice & sententia lata fuerit, non propterea impeditur in integrum restitutionis petitio impediatur. Nec enim negatur a Romanis sedis sententiam in iudicio commutari, cum aut iurepropter aliquid fuerit, aut quae pro consideratione statuta, & temporaria, sed gratiam necessitatum aliquid ordinavit.

Restitutio Ecclesia adversus quosdam laicos, cum contra suam Ecclesiam. h. d.

Ed si non sententia, sed vel contractus, vel iudicium, vel probacionis omissione, vel tempore laesu & Ecclesia laesa fuerit, restitutio iudicialiter impetrari potest, sed non solum contra privatos homines, sed etiam ad restitutionem Ecclesiam.

Beneficium restitutionis in integrum non indiget, nisi per quatuor annos, si non sub sit aliqua ranciditas, nisi in laudum spacium prorogetur. h. d.

Ed si live sententia, live contractus, vel alio modo laesam pretendat Ecclesia, & propterea se ad beneficium restitutionis in integrum admitti possidet, laesio annu spacium a die laesioni lapsum fuerit, amplius postulanda non erit, nisi praevocacionis, vel manifestae

a Cap. ex ratione. ext. eo. b Ca. ex laesione. ext. eo. c Can. cum ex laesione. ext. d Ca. cum ex laesione. ext. e Can. 1. ext. cod. f Can. 2. ext. cod. g Clem. 1. ext. cod. h Ca. ad iud. ext. avog. ext. tit. i Can. 1. ext. cod. h.

